

Parlamentul
Republicii Moldova

R.U nr. 25

24 iunie 2026

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Curtea Constituțională
a Republicii Moldova**

Onorată Curte,

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. c) și art. 141 din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit. c) și art. 39 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, se prezintă, pentru avizare, proiectul de lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova (serviciul militar benevol).

Anexă:

- Proiectul de lege – 1 file.
- Nota informativă – 3 file.

Deputați în Parlament:

Ig. Dodon

7

*Renato Usotri
Igor Seher
Margarint Nicolae
Stema
Beriscliu Alexandr A
Constantin Ciurcu
Joh Chicu
Angela Ciurcu
NAT
Mare Trachele
Stoianoglo Alexandru*

9:53

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	<u>137c</u>	
" <u>25</u> "	<u>06</u>	<u>2026</u>

Crasile Tarlev
Costine Josile
Verzini Alexandru
Chitu Alexandru
Iurean-Oboce Ana
Mysina Valentina
Pavla Vasile
Marcel Lemuca
Alele Anca
H. Gherasim
D. Pavaloi
A. Filipetia
A. Darovanca
A. Ursu-Antoa
Yzu G.
Vartanean Gai
D. Vasile
Burdija Petru

Parlamentul
Republicii Moldova

Iacomi Liliac

Novac Grigore

Fîrduș Bogdan

Vlod Bătrîncea

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru modificarea Constituției Republicii Moldova (serviciul militar
benevol)**

Parlamentul adoptă prezenta lege constituțională.

Art. I. - Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iunie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.1), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 57 alineatul (2), textul se expune în următoarea redacție:
„(2) Serviciul militar, în timp de pace, este satisfăcut în mod benevol, prin contract, în cadrul forțelor militare, destinate apărării naționale, pazei frontierei și menținerii ordinii publice, în condițiile legii.”

2. La articolul 44 alineatul (2) litera a), textul se expune în următoarea redacție:
„a) serviciul cu caracter militar sau activitățile desfășurate în locul acestuia, în condițiile legii;”

Art. II. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de șase luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Până la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul și Parlamentul va aduce actele normative în concordanță cu prevederile prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege pentru modificarea
Constituției Republicii Moldova (serviciul militar benevol)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova este elaborat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile art. 141 din Constituția Republicii Moldova.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în temeiul art. 141 din Constituție și al normelor procedurale aplicabile inițiativelor de revizuire constituțională, fiind supus avizării obligatorii a Curții Constituționale, conform art. 135 din Constituție.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Prezenta inițiativă are ca obiectiv clarificarea la nivel constituțional a formei de îndeplinire a serviciului militar, pentru a asigura coerența normelor fundamentale cu opțiunea statului de modernizare și profesionalizare a sistemului de apărare în timp de pace. În redactarea actuală, Constituția tratează serviciul militar printr-o formulare generală, care nu precizează expres modelul de îndeplinire a acestuia. Articolul 57 alin. (2) stabilește doar că serviciul militar este satisfăcut în cadrul forțelor militare destinate apărării naționale, pazei frontierei și menținerii ordinii publice, în condițiile legii. În același timp, Constituția conține o referire directă la „serviciul militar obligatoriu” în art. 44 alin. (2) lit. a), într-un context ce vizează delimitarea muncii forțate. Prin combinarea acestor texte, rezultă o ambiguitate constituțională: pe de o parte, forma serviciului militar este lăsată la nivel de lege, iar pe de altă parte, apare o formulare constituțională care sugerează caracterul obligatoriu al serviciului militar ca element normal al ordinii juridice. Această ambiguitate devine problematică în momentul în care politica publică urmărește trecerea la un model de armată profesionistă, în care serviciul militar în timp de pace se îndeplinește benevol, prin contract. În lipsa unei consacărți constituționale explicite, o reformă realizată exclusiv prin lege ordinară poate fi criticată ca fiind inconsecventă cu textul Constituției sau poate genera interpretări neuniforme în practică, inclusiv în ceea ce privește obligațiile cetățenilor, regimul evidenței militare, mecanismele de recrutare și justificarea unor ingerințe asupra vieții private și profesionale a tinerilor. În plus, menținerea în Constituție a sintagmei „serviciul militar obligatoriu” creează un risc real ca orice abandonare a conscripției să fie prezentată ca o derogare de la un standard constituțional, chiar dacă art. 57 lasă detaliile „în condițiile legii”. Schimbările sociale și economice din ultimii ani accentuează necesitatea unei clarificări constituționale. Mobilitatea populației, migrația, transformările din educație și presiunea pe piața muncii fac ca modelul bazat pe întreruperea obligatorie a parcursului educațional sau profesional să genereze tensiuni sociale și costuri indirecte, inclusiv pentru familii și angajatori. Totodată, specificul actual al domeniului apărării impune competențe tehnice, instruire continuă, disciplină operațională și stabilitate a efectivelor, elemente dificil de realizat într-un sistem bazat pe cicluri scurte și rotație frecventă. În acest context, este necesar ca norma constituțională să reflecte clar opțiunea statului pentru profesionalizare în timp de pace, fără a lăsa loc unor dubii privind existența unei obligații generale de satisfacere a serviciului militar în termen. Intervenția constituțională urmărește, astfel, două finalități principale. Prima este asigurarea coerenței interne a Constituției, prin eliminarea formulărilor care pot fi interpretate ca impunând un model obligatoriu și prin consacrarrea expresă a caracterului benevol, prin contract, al serviciului militar în

timp de pace. A doua este consolidarea securității juridice și a previzibilității normei, atât pentru cetățeni, cât și pentru autoritățile responsabile de apărare, astfel încât legislația ordinară să poată reglementa detaliile de recrutare, selecție, instruire și carieră militară pe baza unui temei constituțional explicit.

Totodată, clarificarea propusă nu afectează obligația constituțională de apărare a Patriei și nici competențele statului în situații excepționale. Datoria de apărare rămâne consacrată de art. 57 alin. (1), iar detalierea regimurilor juridice speciale, inclusiv măsurile aplicabile în condiții extraordinare, rămâne la nivelul legii, conform arhitecturii constituționale. Prin urmare, revizuirea are un caracter punctual și urmărește să ancoreze în Constituție, într-un mod lipsit de echivoc, regula de bază pentru timp de pace: serviciul militar se îndeplinește benevol, prin contract, în condițiile legii.

Astfel, considerăm necesar de a reglementa la nivel constituțional că serviciu militar se exercită în mod benevol și exclusiv în bază de contract.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul propune completarea expresă a art. 57 alin. (2) cu soluția constituțională potrivit căreia, în timp de pace, serviciul militar este satisfăcut în mod benevol, prin contract. În paralel, se propune ajustarea art. 44 alin. (2) lit. a) pentru a elimina referirea expresă la „serviciul militar obligatoriu” și a păstra norma într-o formulare generală, compatibilă cu noul model.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

A fost examinată opțiunea de a interveni exclusiv în legislația ordinară, fără modificarea Constituției. Această opțiune nu soluționează problema de coerență internă a Constituției și menține o formulare expresă care trimite la caracterul obligatoriu al serviciului militar. În aceste condiții, soluția optimă este revizuirea punctuală a Constituției, cu menținerea trimerii la „condițiile legii” pentru detalierea regimului juridic.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificarea constituțională clarifică cadrul de bază pentru politicile publice în domeniul apărării, oferind o fundamentare constituțională explicită pentru recrutarea și menținerea personalului militar pe bază de contract în timp de pace. Prin această clarificare se reduce riscul interpretărilor neuniforme și se consolidează predictibilitatea normativă pentru instituțiile responsabile de recrutare, instruire și managementul carierei militare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu instituie direct cheltuieli bugetare noi, întrucât nu reglementează cunsumuri sau prestații. Impactul financiar ține de politicile de implementare și de legislația subsecventă. În practică, clarificarea constituțională susține reorientarea treptată a cheltuielilor către componentele specifice serviciului prin contract (resurse umane, instruire, retenție), în limitele alocațiilor aprobate anual și în funcție de prioritățile bugetare stabilite prin lege.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul este indirect. Un model predictibil și profesionist de organizare a resursei umane în domeniul apărării contribuie la stabilitate instituțională și la reducerea incertitudinilor pentru persoanele care doresc să se angajeze în serviciul militar prin contract, precum și pentru angajatori, printr-un cadru mai clar privind opțiunea de carieră și planificarea resursei umane.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social pozitiv prin consolidarea principiului voluntariatului în timp de pace, prin reducerea tensiunilor sociale asociate conceptului de obligativitate și prin orientarea sistemului către profesionalism, selecție motivată și responsabilitate contractuală. Claritatea normei constituționale sporește încrederea publică în modelul de organizare a serviciului militar și în capacitatea statului de a construi o armată modernă.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen <i>Nu este aplicabil</i>
4.5. Impactul asupra mediului <i>Nu este aplicabil</i>
4.6. Alte impacturi și informații relevante <i>Nu este aplicabil</i>
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională <i>Nu este aplicabil.</i>
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE <i>Nu este aplicabil.</i>
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul urmează a fi avizat obligatoriu de Curtea Constituțională, în conformitate cu art. 135 din Constituție. Totodată, proiectul va fi supus consultărilor publice în condițiile legislației privind transparența decizională.
7. Concluziile expertizelor
Vor fi efectuate expertizele și avizele necesare după înregistrarea proiectului, potrivit procedurilor aplicabile.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Adoptarea legii constituționale va impune ajustarea actelor normative care reglementează serviciul militar, recrutarea, cariera militară și actele subordonate, pentru alinierea deplină la principiul constituțional al îndeplinirii serviciului militar, în timp de pace, în mod benevol, prin contract.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea va presupune, în special, modificarea cadrului legal și a regulamentelor de aplicare privind recrutarea, selecția, încadrarea și managementul carierei militarilor prin contract, precum și adaptarea procedurilor instituțiilor implicate. Măsurile concrete se vor realiza prin legislație și acte subordonate, în termenele stabilite prin dispozițiile tranzitorii.
10. Condițiile de revizuire a Constituției
Inițiativa legislativă respectă limitele de revizuire a Constituției stabilite de art.142 din Legea Supremă.

Deputați în Parlament